

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Josefa Baxy, Mgr. Jana Passera, JUDr. Petra Průchy, JUDr. Milady Tomkové, JUDr. Jaroslava Vlašína a Mgr. Daniely Zemanové v právní věci navrhovatele: **vláda České republiky**, se sídlem Praha 1, nábr. E. Beneše 4, zastoupeného JUDr. Václavem Henychem, vrchním ředitelem Sekce legislativy a všeobecné správy Ministerstva vnitra, se sídlem Praha 4, náměstí Hrdinů 3, proti odpůrci: politická strana „**Akce za skutečnou demokracii**“, se sídlem Plzeň, Částkova 50, v řízení o návrhu na pozastavení činnosti politické strany,

t a k t o :

- I.** Činnost politické strany „Akce za skutečnou demokracii“ **se pozastavuje.**
- II.** Navrhovateli **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Dne 5. 10. 2007 podala u Nejvyššího správního soudu vláda České republiky (dále jen „navrhovatel“) návrh na pozastavení činnosti politické strany „Akce za skutečnou demokracii“ (dále jen „odpůrce“) podle ustanovení § 15 odst. 1 zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, v platném znění (dále jen „zákon o politických stranách“). Tento návrh odůvodnil navrhovatel tím, že odpůrce v rozporu s ustanovením § 18 zákona o politických stranách nepředložil Poslanecké sněmovně výroční finanční zprávy za rok 2004, 2005 a 2006 a neučinil tak ani dodatečně, jak vyplývá z dokumentace výročních finančních zpráv politických stran a politických hnutí uložené v Kanceláři Poslanecké sněmovny.

Odpůrce nevyužil možnosti se k návrhu vyjádřit.

Z obsahu spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že podle usnesení Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky č. 1699 ze 44. schůze konané dne 12. 5. 2005 ke Zprávě o kontrole výročních finančních zpráv politických stran a politických hnutí za rok 2004, podle usnesení Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky č. 2447 z 55. schůze konané dne 26. 4. 2006 ke Zprávě o kontrole výročních finančních zpráv politických stran a politických hnutí za rok 2005 a usnesení Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky č. 295 ze 14. schůze konané dne 27. 4. 2007 ke Zprávě o kontrole výročních finančních zpráv politických stran a politických hnutí za rok 2006 odpůrce vůbec nepředložil výroční finanční zprávy za rok 2004, 2005 a 2006.

Podle § 4 písm. a) zákona o politických stranách nemohou vznikat a vyvíjet činnost strany a hnutí, které porušují ústavu a zákony nebo jejichž cílem je odstranění demokratických základů státu.

Podle § 18 odst. 1 zákona o politických stranách jsou strany a hnutí povinny předložit každoročně do 1. dubna Poslanecké sněmovně k informaci výroční finanční zprávu v členění konkretizovaném pod body a) až e) citovaného ustanovení.

Podle § 14 odst. 1 zákona o politických stranách může být činnost strany a hnutí rozhodnutím soudu pozastavena, jestliže jejich činnost je v rozporu s § 1 až 5, § 6 odst. 5 a § 17 až 19 nebo se stanovami.

Podle § 15 odst. 1 citovaného zákona o rozpuštění strany a hnutí, pozastavení činnosti strany a hnutí a o znovuoobnovení jejich činnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Návrh podá vláda; pokud tak neučiní do 30 dnů od doručení podnětu, může návrh podat prezident republiky. O návrhu na rozpuštění politické strany nebo politického hnutí, pozastavení nebo znovuoobnovení jejich činnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud v řízení podle části třetí, hlavy druhé, dílu pátého zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Podle § 96 s. ř. s. rozhoduje soud o takovém návrhu podle skutkového stavu, který tu je v době rozhodnutí soudu. Z přípisu Ing. M. H., tajemnice kontrolního výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky ze dne 9. 1. 2008 však Nejvyšší správní soud zjistil, že odpůrce výroční finanční zprávy za roky 2004, 2005 a 2006 nepředložil ani dodatečně.

Na základě výše uvedených skutečností Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že podaný návrh je důvodný, neboť z údajů obsažených ve spise (konkrétně z výše uvedených usnesení Poslanecké sněmovny a zprávy tajemnice kontrolního výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky), bylo zjištěno, že odpůrce skutečně nesplnil zákonem uložené povinnosti, když opakovaně vůbec nepředložil příslušnému orgánu, tj. Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky, výroční finanční zprávu za roky 2004, 2005 a 2006. Neučinil tak ani v době rozhodování Nejvyššího správního soudu. Odpůrce tak nesplnil zákonnou povinnost stanovenou v § 18 odst. 1 zákona o politických stranách, přičemž nesplnění této povinnosti představuje zvláštní a samostatný důvod, pro který může Nejvyšší správní soud rozhodnout o pozastavení činnosti strany.

Podle názoru zdejšího soudu nepředloží-li politická strana nebo politické hnutí výroční finanční zprávu vůbec, anebo ji nepředloží se zákonem požadovanými náležitostmi, a stane-li se tak opakovaně, pak takové porušení § 18 odst. 1 zákona o politických stranách opodstatňuje pozastavení činnosti politické strany nebo politického hnutí. Nejvyšší správní soud při svém rozhodování vycházel i z nálezu Ústavního soudu ze dne 18. 10. 1995,

Pl. ÚS 26/94, podle kterého strany a hnutí trvale porušující zákon (tedy nikoli jednorázově porušily, ale toto porušování má charakter perpetuálního chování - viz znění § 4 zákona) nemohou vyvíjet činnost, neboť tímto opakovaným porušováním zákonů se chovají způsobem ohrožujícím demokratické základy státu.

Shora uvedené závěry Nejvyššího správního soudu jsou v souladu s jeho dosavadní judikaturou, obsaženou např. v rozhodnutí ze dne 6. 4. 2005, č. j. Pst 2/2003 - 69, publikovaném pod č. 586/2005 Sb., podle něhož: „...*Povinnost politických stran každoročně předkládat Poslanecké sněmovně výroční finanční zprávu, včetně zprávy auditora o ověření roční účetní závěrky (§ 18 odst. 1 zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a politických hnutích), není výrazem svévole zákonodárce, nýbrž představuje záruku jejich otevřenosti a transparentnosti.*“

Nejvyšší správní soud proto rozhodl na podkladě návrhu oprávněného subjektu o pozastavení činnosti odpůrce, a to z důvodu uvedeného v ustanovení § 18 odst. 1 zákona o politických stranách. Ve věci rozhodl soud bez jednání za podmínky souhlasu účastníků (§ 51 odst. 1 s. ř. s.).

Pro úplnost lze dodat, že podle ustanovení § 14 odst. 2 zákona o politických stranách mohou strany a hnutí při pozastavení činnosti činit pouze úkony zaměřené na odstranění stavu, který byl důvodem k rozhodnutí soudu o pozastavení jejich činnosti, a to nejdéle po dobu jednoho roku. Trvají-li i nadále skutečnosti, pro které byla činnost strany pozastavena, podají orgány uvedené v § 15 tohoto zákona žalobu ve správním soudnictví na rozpuštění strany. Podle § 14 odst. 3 uvedeného zákona dojde-li ve stanovené lhůtě k odstranění stavu, který byl důvodem pro pozastavení činnosti strany a hnutí, považuje se činnost strany a hnutí za řádně obnovenou dnem, kterým byla stanovená povinnost uznána za splněnou příslušným orgánem.

Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož neúspěšný odpůrce nemá právo na náhradu nákladů řízení ze zákona a úspěšný navrhovatel náhradu nákladů nepožadoval a zjevně mu v této souvislosti ani žádné náklady řízení nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku je přípustná obnova řízení za podmínek uvedených v § 111 a násl. s. ř. s. Návrh na obnovu řízení lze podat k Nejvyššímu správnímu soudu ve lhůtě tří měsíců ode dne, kdy ten, kdo obnovu řízení navrhuje, se dozvěděl o důvodu obnovy. Po třech letech od právní moci napadeného rozhodnutí však může být návrh podán jen tehdy, jestliže byl zrušen trestní rozsudek, jímž byl soud při svém rozhodování vázán.

V Brně dne 22. ledna 2008

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu